

реалізуючи своє право бути єдиним джерелом влади в Україні має визначити конституційний лад держави та її курс на членство в Європейському Союзі.

Саме народ через референдум має закріпити своє волевиявлення чи слідувати йому за Європейським Союзом чи вибрати саме той шлях, який визнає Україну як незалежну та суверенну державу та направити всі сили на реалізацію добробуту саме у межах власної незалежної держави на користь кожного окремого Українця.

Я вважаю, що не потрібно сліпо слідувати за реалізацією в членство Європейського Союзу. На мою думку, потрібно достатньо кропітливо вивчити досвід величної країни Великобританії, зважити всі «за» та «проти», ознайомити з цими критеріями народ та тільки потім, в післявоєнний час винести дане питання на референдум і тоді в жодного українця, який любить свою Батьківщину, який наразі проливає кров за її майбутнє, чи якимось іншим чином з усіх зусиль підтримує та допомагає на її благо, не виникне потім докору до влади в констатації факту «А мене не питали...».

Свистун Катерина Андріївна

*студентка заочної форми навчання групи
1-КМ-4 Національної академії
внутрішніх справ*

Науковий керівник:

Чижов Денис Анатолійович

*кандидат юридичних наук, доцент
кафедри конституційного права та прав
людини Національної академії
внутрішніх справ*

РОЛЬ КОНСТИТУЦІЙНИХ ЗМІН У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ТА НАТО

Інтеграція України до Європейського Союзу та НАТО є важливою віхою для розвитку нашої держави. Вступ до ЄС та НАТО сприятиме становленню сталої демократії, захисту прав людини, економічному зростанню та зміцненню національної безпеки України. Однак для досягнення цих цілей

необхідні конституційні зміни, оскільки роль конституційних змін у забезпеченні інтеграції України до Європейського Союзу та НАТО є визначальною.

Передумовою тіснішої європейської інтеграції є виконання низки політичних і правових зобов'язань перед Європейським Союзом і НАТО. Одним з таких зобов'язань є внесення змін до Конституції, які відповідатимуть європейським та натівським стандартам. Адаптація українського законодавства до європейського правового простору, поглиблення інтеграції українського бізнесу до ринків ЄС, практична реалізація "безвізу" в різних сферах, подальша секторальна інтеграція тощо сприятимуть успішному просуванню України на європейському шляху реалізації базових реформ, передбачених Угодою про асоціацію, а також виконанню пакету рекомендацій Європейської Комісії, що є необхідною умовою для початку переговорів про вступ [3, с. 2].

Верховна Рада України ухвалила конституційні зміни щодо стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в Європейському Союзі та в Організації Північноатлантичного договору (2019 рік). Ці зміни, зокрема, доповнили текст преамбули Основного Закону держави положеннями, згідно з якими "Верховна Рада України від імені Українського народу" прийняла Конституцію України [1], "підтверджуючи європейську ідентичність Українського народу та незворотність європейського та євроатлантичного курсу України" (преамбула, абзац п'ятий). Крім того, згідно з прийнятими конституційними рішеннями, до повноважень парламенту було віднесено "визначення засад внутрішньої і зовнішньої політики, здійснення стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в Європейському Союзі та в Організації Північноатлантичного договору" (пункт 5 частини першої статті 85), на уряд було покладено забезпечення реалізації цього курсу (пункт 1-1 статті 116), а безпосереднім "гарантом" усіх цих процесів мав бути глава держави – Президент України [4, с. 11].

У контексті вступу до Європейського Союзу та НАТО конституційні зміни в першу чергу пов'язані з правовими реформами. Європейські стандарти мають чіткі вимоги до права і влади, в тому числі щодо незалежності судової влади. Низка рішень стосується практичної реалізації принципу верховенства права (щодо формування Конституційного Суду, судів, Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, НАБУ), тому їхня імплементація загалом в інтересах України. Боротьба з відмиванням грошей та обмеження політичного впливу олігархів також в інтересах країни під час війни [5, с. 81].

Реформування судової системи забезпечить дотримання принципу верховенства права та боротьбу з корупцією в Україні. Таким чином, конституційні зміни, що забезпечують незалежність та ефективність судової влади, є одними з найважливіших у забезпеченні вступу України до Європейського Союзу.

Деякі конституційні зміни необхідні для покращення демократії та прав людини в Україні. Наприклад, зміни до Конституції України щодо забезпечення прав людини, які включають принципи недоторканності особи, свободи слова, думки і переконань, вільної економіки та заборони будь-яких форм дискримінації, були прийняті з урахуванням європейських стандартів прав людини.

Не менш важливим аспектом конституційних змін є забезпечення суспільного консенсусу та стабільної політичної ситуації в країні. Це допоможе зміцнити довіру європейських партнерів до України та сприятиме швидшому вступу до Європейського Союзу і НАТО.

Поряд з конституційними змінами, Україні необхідно впроваджувати інші політичні та економічні реформи. Важливо розробити та впровадити закони та нормативні акти, які надають додаткові гарантії прав людини та більшу свободу для організацій громадянського суспільства та засобів масової інформації. Зміни до законодавства про національні меншини, аудіовізуальну продукцію та ЗМІ є більш складними питаннями, оскільки вони потребують додаткового експертного узгодження всередині країни. Однак все це не є перешкодою для інтеграції, оскільки Уряд і Верховна Рада демонструють

готовність боротися з корупцією, активно працюють над очищенням судової системи від зовнішнього впливу груп інтересів і президентської вертикалі, а це є найкращим доказом того, що Україна дійсно готова розпочати процес вступу [5, с. 81].

Таким чином, для досягнення поставленої мети необхідні конституційні зміни, які передбачають зміну процедури призначення Голови Конституційного Суду та членів Суду, створення нових судових органів, а також визначення європейської та євроатлантичної інтеграції як пріоритету зовнішньої політики України. У свою чергу, ці зміни сприятимуть становленню сталої демократії, боротьбі з корупцією, економічному зростанню та зміцненню національної безпеки України.

Варто зазначити, що європейська інтеграція України відбувається в умовах широкомасштабної російської інтервенції. Війна, розв'язана країною-агресором, з одного боку, довела готовність українців відстоювати незалежність своєї країни та європейський шлях розвитку, об'єднала українську націю та посилила суспільну підтримку руху до ЄС і НАТО. Однак, з іншого боку, вона активізувала двосторонні євроінтеграційні процеси, надала нової якості політиці Брюсселя щодо України та змусила переглянути підходи і пріоритети у сфері безпеки. Війна, під час якої Україна зазнає величезних людських та фінансово-економічних втрат, впливає на характер просування до об'єднаної Європи та визначає особливості "військової" європейської інтеграції [5, с. 2].

Незважаючи на війну, Україна продовжує впроваджувати реформи, ухвалює важливі закони, які наближають євроінтеграцію, та поглиблює співпрацю з Брюсселем. У 2022 році розпочався якісно новий етап європейської інтеграції - Україна перейшла від політики сусідства, від "резервації" Східного партнерства до політики розширення. Рішення Європейської Ради про надання Україні статусу кандидата є актом стратегічної солідарності ЄС з нашою державою. Безперечно, новий статус України є додатковим стимулом для проведення внутрішніх соціально-

економічних, конституційно-правових реформ та підготовки до вступу в ЄС [5, с. 43].

Таким чином, конституційні зміни у забезпеченні інтеграції України до ЄС і НАТО є важливим інструментом забезпечення демократичних і правових норм, які є основою європейської та атлантичної інтеграції. Загалом можна говорити про помітний прогрес, значні досягнення та зрушення на європейському шляху.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конституція України, 28. 06. 1996 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. НАТО — сила, що захищає мирних громадян. Т. Бакка та ін... Київ. : ВСВСДГО, 2019. – 164 с.
3. Про внесення змін до Конституції України (щодо стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в Європейському Союзі та в Організації Північноатлантичного договору). Закон України : Відомості Верховної Ради, 2019, № 9, ст. 50.
4. Стецюк П. Конституційні зміни щодо стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в ЄС та НАТО (проблеми реалізації). Правові засади європейської та євроатлантичної інтеграції України: досягнення та перспективи: збірн. матер. учасн. П'ятої міжнар. Наук.-практ. конф. (Національний університет «Львівська політехніка», м. Львів, 19 листопада 2021 р.). Львів: Каменяр, 2022. С. 11-14.
5. Україна на шляху до ЄС: реалії і перспективи. Національна безпека і оборона. Журнал. №1-2, Київ. 2022. – 132 с.